

Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi/
Journal of Travel and Hotel Business
Cilt/Vol:22(1),Yıl/ Year: 2025, ss/pp,85-107
Gönderim Tarihi/ Received: 18.06.2024
Kabul Tarihi /Accepted: 13.12.2024
DOI: 10.24010/soid.1502338

Araştırma Makalesi/ Research Article

Zonguldak İli Yerel Yönetimlerinin Turizm Politikaları ve Uygulamalarının Karşılaştırmalı Değerlendirmesi
A Comparative Assessment of Tourism Policies and Practices of Local Governments in Zonguldak Province

Dr. Öğr. Üyesi İhsan KAZKONU
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Devrek Meslek Yüksekokulu,
Zonguldak, Türkiye
E-posta: ihsan.kazkondu@beun.edu.tr

Öğr.Gör. Şeyda BÜKRÜCÜ KAZKONU
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Devrek Meslek Yüksekokulu,
Zonguldak, Türkiye
E-posta: sheida_bukrucu@hotmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Şule KIYCI
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi
Devrek Meslek Yüksekokulu, Zonguldak, Türkiye
E-posta: sulekiyici@hotmail.com

Öz

Turizm sektörünün büyümesi ve yaygınlaşmasıyla, turizm faaliyetlerinin doğrudan ve dolaylı olarak etkilediği coğrafyaların, bu yeni duruma uyum sağlamak için gerekli faaliyetlerde bulunmaları kaçınılmaz hale gelmiştir. Bu çalışmanın amacı Zonguldak (Merkez, Karadeniz Ereğli, Devrek ve Çaycuma) yerel yönetimlerinin turizm açısından planladıkları/yaptıkları faaliyetler ile bu alanda yapmaları gereken faaliyetlerin karşılaştırmasını yapmaktır. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Turizm sektörünün gelişmesinde önemli yer tutan belediyeler ile görüşülmüş ve konu ile ilgili veri toplamak için yarı yapılandırılmış form kullanılmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre en kapsamlı yönetimin Karadeniz Ereğli olduğu, pazarlama, kültürel, çevre ve denetim faaliyetlerinin imkanlar çerçevesinde ilçe turizm potansiyelinin farkında olunarak planlandığı veya gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır. Özellikle Çaycuma ilçesinin kültürel faaliyetler açısından potansiyelinin yüksek olmasına rağmen bu potansiyel ile ilgili yeterli planlama ve uygulama gerçekleştirilmediği, Devrek ilçesi yerel yönetiminin çevre ve kültürel faaliyetler konusunda yapmaları gereken faaliyetleri yeterince planlayamadıkları ve gerçekleştiremedikleri, Zonguldak Merkez ilçesinin ise turizm alanında denetim faaliyetlerinden başka herhangi bir faaliyet türünde planladıkları ve uyguladıkları faaliyetlerin olmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Turizm faaliyetleri, Yerel yönetimler, Coğrafi işaretli ürün.

Abstract

With the growth and expansion of the tourism sector, it has become inevitable for the geographies directly and indirectly affected by tourism activities to take necessary actions to adapt to this new situation. The purpose of this article is to specify what the local governments of the districts with geographically indicated products (Central, Karadeniz Ereğli, Devrek and Çaycuma) in Zonguldak province have done and should do in terms of tourism. The main research problem of the study is where local governments are in tourism as a developing sector and their perspectives. This article was used the interview technique, which is among the qualitative research methods. According to the results, Karadeniz Ereğli, obtained from the study, it was concluded that the district local government, which carries out the most comprehensive activities in the field of tourism and that marketing, cultural, environmental and inspection activities are planned or carried out within the framework of possibilities, being aware of the district's tourism potential. Especially, although Çaycuma district has a high district potential in terms of cultural activities, sufficient planning and implementation has not been carried out regarding this potential, the local administration of Devrek district has not been able to adequately plan and carry out the activities they should do regarding environmental and cultural activities, and the central district of Zonguldak has no activities other than examination activities in the field of tourism. It was concluded that there were no activities they planned and implemented in the activity type.

Key Words: Tourism activities, Local governments, Geographically indicated product

Expanded Abstract

Purpose

The aim of this article is to compare the practices of the local governments of the whom districts with geographically indicated products (Central, Karadeniz Ereğli, Devrek and Çaycuma) in Zonguldak province in terms of tourism and the practices they should do. The districts in the sample are the districts of Zonguldak province that have gastronomic products.

Backgrounds

The desire to get to know different cultures and different environments has led to the establishment of a linear relationship between both the local government and the tourism potential of the region. The wish for individuals to implement activities such as relaxation and entertainment has been the main factor in increasing the interaction in terms of geography, local government and tourism.

In Türkiye, tourism has a significant growth trend. Especially the number of citizens traveling within Türkiye is significant. Protecting, developing and increasing the attractiveness of regional, local and national values that contribute to tourism. It can be defined of sustainability tourism.

Tourism, in general terms, is defined as travel abroad for business purposes, entertainment, and recreation. It is generally a short-term travel and residence within or outside the country. Today, tourism increases creates employment, production, and generates foreign exchange income. In addition to its economic effects such as providing natural protecting the environment and historical structure, contributing to social peace sector of tourism is an important service sector.

Principally from the perspective of regions with tourism potential, both local governments and local people have the responsibility of providing good service to tourists in terms of performing tourism activities effectively and efficiently. For local governments are important to protect and protect the tourism resources of the region, to provide the sustainable use of these resource and to be the institution that makes the best decisions about whether the tourism policies to be implemented in the region will be useful. Tourism is rapidly growing in the world with the increasing number of tourists and tourism expenses. Tourism is a growing service sector with significant economic impacts.

Method

Meetings were held with district municipalities and central municipality tourism authorized units and mayors. The interview technique, which is among the qualitative research methods, was used in the article study. Municipalities, as local stakeholders that have an important place in the development of the tourism sector, were interviewed and a semi-structured form was used.

Findings

In geographies with high tourism potential, tourism makes significant contributions to the local economy through local governments. For this reason, local governments have important duties regarding tourism. Local governments are defined as service-producing units upon establishment. Today, the tourism sector has produced a significant service submission supply and this has manifested itself in the form of increasing requisitions. The perspective of local governments on the tourism sector is important for the development of the sector.

There is an action based on mutual interaction between local governments and tourism. This mutual interaction; While the policies, plans and services of local and central governments direct tourism-related activities; tourism-related activities taking place in the region also join economic esteem to the region. It places a responsibility on the municipal administrations to meet the needs arising from the positive contributions to the region and the healthy conduct of tourism activities.

Results

In this article, it was concluded that the perspective of tourism in the local governments of the determined districts has been analyzed. It has been concluded that local governments have to give great importance to promotion in parallel with bringing the local tourism potential to tourism. Tourism investments which are necessary, need to be made in the region with high alternative tourism potential. Thus, the preferability of the region in terms of tourism will increase.

There are many types of activities that district municipalities located in the determined regions should carry out in terms of tourism. Alternative tourism is very important from a regional perspective. Local governments need to act by considering the efficiency and effectiveness of the geography of the region in terms of tourism. The accommodation problem is important for both citizens and tourists. At the same time, infrastructure services, including the signs used to determine locations, must be completed and complete. It is important for the district municipalities and the central municipality to complete their deficiencies in order to make tourism activities more visible.

1. Giriş

Turizm faaliyetleri özellikle son yıllarda ekonomik girdi sağlamasının yanı sıra insan etkileşimlerine de farklı boyutlar kazandırması vasıtası ile önem arz etmektedir. Mekân ile insan ilişkilerini ve bu iki unsurun karşılıklı etkileşimini inceleyerek analiz eden herkes kültür, coğrafya ve turizm ile bağ kurmak durumundadır. Tüm bu sayılan nüveler zamanla birbiri ile iç içe geçmekte ve birbirlerini etkilemektedir. Şöyle ki kültüre, doğal çevrenin farklılığı yansırken, kültür hem doğal çevre hem de toplumu etkilemekte ve aynı zamanda bu unsurlardan etkilenmektedir. Çevresel farklılıklar farklı kültürlerin ortaya çıkması ile neticelenmiş olup, bunun sonucunda insanlara yansması ise farklı kültürleri tanıma biçiminde vücut bulmuştur (Emekli, 2006). Farklı kültürleri ve çevreleri tanıma isteği gerek yerel yönetim gerekse bölgenin turizm potansiyeli arasında doğrusal bir ilişkinin kurulmasına sebebiyet vermiştir. Bireylerin eğlenme, dinlenme gibi faaliyetlerini yerine getirme isteği hem coğrafya hem yerel yönetim hem de turizm noktasında etkileşimin üst düzeye çıkmasında etkin rol oynamıştır.

Özellikle turizm potansiyeline sahip olan bölgeler açısından bakıldığında turizm faaliyetlerinin etkin ve verimli bir biçimde yürütülmesi hususunda hem yerel yönetimlerin hem de yöre halkının turistlere iyi hizmet üretme mesuliyeti vardır. Yerel yönetimler; bölgenin turizm kaynaklarını korumak ve kollamak, bu kaynakların sürdürülebilir kullanımını sağlamak, aynı zaman da bölgede uygulanacak turizm politikalarının yöreye faydalı olması adına en doğru kararları veren kurum olması açısından önem arz etmektedir (Jeffries, 2007).

Belirli bir bölgede turizm faaliyetlerinin işlerlik kazanabilmesi için o bölgeye has birçok özelliğin bir arada olması gerekmektedir. Bunlardan bazıları altyapı hizmetlerinin iyi ve kaliteli olması, bölgeye özgü çekicilik unsurların bulunması şeklinde kısaca açıklanabilmektedir (Keskin, 2016). Bölgede var olan tüm unsurların birbirlerini desteklemesi gerekmektedir. Bu birleşimi sağlayacak en önemli noktalardan biri yerel yönetimler olarak belirtilmekte olup; onun özelinde yerel halkın turizme olan ilgisi ve turizmi destekleme derecesi de son derece mühimdir. Yerel halk, bölgenin turizm

potansiyelinin farkında olup destekler ise bölgenin kalkınması çok daha kolay ve hızlı yoldan sağlanmış olacaktır (Alaeddinoğlu, 2008).

Türkiye açısından turizm sektörünün gelişimi irdelendiğinde, kalkınma planlarında turizm sektörüne yer verilmesi, turizm açısından olumlu bir gelişme olarak yorumlanabilmektedir. Bu durum aynı zamanda turizmin kalkınmada önemli bir değer olduğu ve ciddi bir rol oynayacağını göstergesi olarak görülmektedir. Bunun yanında hem Belediye kanunu hem de yönetmeliklerde turizme yer verilmesi, bu sektörün yerel yönetimler açısından ne kadar önemsendiğini vurgulamaktadır.

Yerel yönetimler, yönetim sınırları içerisinde yer alan ve turizme kazandırılma potansiyeli barındıran değerleri belirlemek bu yolla hem ulusal hem de yerel kalkınmaya katkı sağlamak açısından önem teşkil etmektedir. Turizm, yerel ve bölgesel kalkınmaya katkı sunmakta olan bir sektördür. Yerel yönetimler de bu duruma paralel olarak turizme yönelik faaliyet alanlarını genişletmektedir. Fakat yerel yönetimin temsilcisi olarak belediyeler, gerek sahip oldukları kısıtlı bütçe olanakları gerek turizm faaliyetlerinin hayata geçirilmesi noktasında nitelikli personel eksikliği gerekse turizm ve yerel yönetim arasındaki bağın kurulmasında izlenecek yol haritasından mahrum olmaları sebepleri ile turizme yönelik ve turizmi ön plana çıkarabilecek faaliyetler noktasında başarılı bir görünüm sergileyememektedir (Negiz ve Akman, 2011).

Bu çalışma; özelde Zonguldak ilinde yerel yönetimlerin turizm alanındaki faaliyetlerini anlamak ve bu faaliyetleri geliştirmek açısından önemli bir katkı sunmaktadır. Buna ilaveten bu çalışmanın genel anlamda katkısı ise; yerel yönetimlerin turizm potansiyellerini daha iyi değerlendirmeleri ve bu alandaki eksikliklerini gidermeleri yönünde yol gösterici katkılar sunmaktadır. Hem Zonguldak hem de benzer bölgelerde turizm alanında yapılmak istenen faaliyetleri geliştirme amacına önemli bir katkı sağlayacaktır.

2. Literatür Taraması

2.1. Yerel Yönetimler ve Turizm

Thomas Cook, 1841 yılında düzenlediği ilk paket turla turizm sektöründe öncü olması ile tanınmaktadır. Dönemde demiryolu taşımacılığının gelişmesiyle birlikte, insanlar daha uzak mesafelere daha kısa sürede ulaşabilmeye başlamıştır. Cook, bu durumu fırsata çevirerek, insanların toplu olarak seyahat edebileceği ve çeşitli hizmetlerden faydalanabileceği paket turlar düzenlemeye başlamıştır. Böylece turizm artık salt zenginlerin değil, orta sınıfın da erişebileceği bir aktivite haline dönüşmüştür (Acar, 2020). 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren turizm, küresel ölçekte kültürler arası etkileşimin en mühim araçlarından biri olarak öne çıkmaya başlamıştır. Turistlerin farklı coğrafyalara olan ilgisi, yerel topluluklarla turistler arasında karmaşık ve çok yönlü etkileşimlere yol açmıştır. Bu etkileşimler hem yerel kültürlerin dönüşümüne hem de turistlerin kimlik oluşumlarına önemli katkılar sunmuştur. Kısacası turizm, salt bir seyahat faaliyeti olmaktan çıkmış; aynı zaman da kültürel değişimin ve dönüşümün bir aracı haline gelmiştir (Küçükaslan, 2006). Bu durum yaşanan yöredeki özellikle yerel yönetim birimlerinin turizm faaliyetlerine bakış açısı ile doğru orantılı bir biçimde olumlu yönde ivme kazanmıştır.

Yerel yönetimler belirli bir coğrafi bölgede yaşayan halkın ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere oluşturulan, halk tarafından seçilen temsilciler aracılığıyla yönetilen özerk yapılar biçiminde tanımlanmaktadır. Yerel yönetimler, yerel hizmetleri sunmak, vatandaşların demokratik katılımını sağlamak, sosyal uyumu yaratmak ve bölgesel kalkınmayı desteklemek gibi önemli görevleri üstlenirler. Ancak faaliyetlerini yerine getirirken kaynak yetersizliği, merkezi hükümetlerin müdahaleleri, vatandaşların ilgisizliği, hızlı kentleşme ve iklim değişikliği gibi sorunlarla da karşı karşıya kalırlar. Bu sorunlara çözüm bulmak için kaynakların adil dağılımı, özerkliğin güçlendirilmesi,

vatandaş katılımının artırılması, profesyonel yönetim ve sürdürülebilir kalkınma gibi adımların atılması gerekmektedir (Coşkun, 1999; Keleş, 2012; Zengin ve diğ., 2014).

Yerel yönetimler, turizmin gelişim aşamasında olduğu bölgelerde gerek karar alma gerekse uygulayıcı olma noktalarında aktif rol üstlenmektedirler. Bir bölgede turizmin gelişebilmesi için merkezi yönetimin ana politikaları belirlemesi gerekmektedir ki bu noktada asıl iş yerel yönetimlere düşmektedir. Çünkü nihayetinde bu ana politikalar, yerelde eyleme geçirilerek turizmin gelişimine katkı sağlamak adına kullanılmaktadır (Keskin, 2016).

İkinci Dünya Savaşı'nın akabinde ekonomik ve sosyal bir eylem olarak turizm faaliyetleri dikkat çekmeye başlamıştır (Bayer, 1992:3). Turizm, bireylerin, kendi ikamet ettikleri yer haricinde ticari anlamda bir kazanç elde etme gayesi içerisine girmeden yirmi dört saatin üzerinde ya da minimum bir gece konaklamayı içine alan, seyahat esnasında ortaya çıkan hem sosyal hem de ekonomik ilişki ağlarının bütünü biçiminde açıklanabilmektedir (Usta, 2002). Bu noktadan hareketle bakıldığında turizm hem bireylerin seyahat ettikleri yerlerde ihtiyaçlarının karşılanması maksadı ile yapılan hem de üretim ve tüketim ağırlıklı bir faaliyet olarak ifade edilmektedir (Cai, 2002; Ünlüöner ve Tayfun, 2003).

Turizm, insanların tatil, iş veya eğitim gibi çeşitli nedenlerle yaşadıkları yerden geçici olarak uzaklaşmaları ve farklı yerleri ziyaret etmeleri anlamına gelmektedir. Bu süreçte hem ziyaretçiler yeni kültürler ve yerler keşfederler hem de ziyaret edilen bölgeler ekonomik olarak canlanmaktadır. Turizm, gelir yaratma, istihdam sağlama ve yerel halkın yaşam kalitesini artırma gibi birçok fayda sunmaktadır. Ancak, turizmin olumsuz etkilerini minimize etmek ve sürdürülebilir bir turizm modeli oluşturmak için dikkatli planlama yapılması gerekmektedir (Negiz ve Akman, 2011; Scutariu ve Scutariu, 2023). Turizmin geliştiği ve gelişmesi planlanan bölgelerde; bir turist için ihtiyaç duyacağı ulaşım ağının, su, elektrik, kanalizasyon vb. alt yapı hizmetlerinin iyileştirilmesi, sosyal ve kültürel faaliyetlerin artırılarak çeşitlendirilmesi gibi imkânlardan bölge yerel halkı da faydalanacaktır. Bu hizmetleri gerçekleştirmesi beklenen yerel yönetimler, turizm faaliyetlerinin katkısıyla bölge halkına da daha iyi hizmet sunabileceklerdir.

Turizm, yerel yönetimlerin önemli bir görev alanı haline gelmiştir. Yerel yönetimler, turizm politikaları belirleyerek, turizm altyapısını geliştirerek ve tanıtım faaliyetleri yürüterek turizmin gelişimine katkı sağlarlar. Ancak, turizm faaliyetlerinin başarılı olması için sadece yerel yönetimlerin çabaları yeterli değildir. Yerel halkın turizme olan ilgisi ve desteği de büyük önem taşımaktadır. Halkın turizm konusunda bilinçlendirilmesi ve turizmin bölgeye sağlayacağı faydaların anlatılması, turizmin sürdürülebilir bir şekilde gelişmesine katkı sağlayacaktır (Urry, 2009).

2.2. Turizmin Yerel Yönetimler İçin Önemi

Her ülkenin kendine özgü ekonomik, siyasi ve kültürel değerleri olsa da yerel yönetimler vatandaşı temsil ettiği için toplumsal yaşamın her alanına nüfuz etmektedir. Yerel yönetimlerin bu geniş etkisi toplumsal yönü ağır basan bir sektör olarak turizmin önünü açmaktadır. Turizmin bölge için öneminin anlaşılması, yörenin canlanması ve ekonomik anlamda refaha kavuşması anlamlarını taşımaktadır.

Turizm, bölge gelişimine ve ekonomisine katkı sağlayan, birçok alanı harekete geçiren ve ekonomik canlılık yaratan bir sektör olması noktasında önemlidir. Türkiye özelinden bakıldığında turizm sektörünün gelişmesi sadece merkezi yönetimin çabası ile değil yerelin katkı ve planlamaları doğrultusunda yapılabilecek eylemler neticesinde gerçekleşebilecek bir durumdur. Turizm sektöründen ekonomik anlamda faydalanmak adına yerel yönetimlere önemli sorumluluklar düşmektedir. Öncelikle turizm bilincinin ve faydalarının hesaba katılarak merkezi yönetimlere sunulacak projeler ile ikna etme

görevi yerel yönetimlerindir. Hem yerel hem de merkezi yönetim iş birliği sağlanır ise bölgenin turizm potansiyeli bu iş birliği oranının da yukarı yönlü bir ivme kazanacaktır (Keskin, 2016).

Turizm faaliyetleri, tek tip bir ekonomik girdi sağlamaktan öteye bütün sektörleri canlandıran bir lokomotif olarak da görülmektedir. Yerelde gün yüzüne çıkmamış, henüz farkına varılmamış birçok tarihi ve doğal mekân bölgenin turizm potansiyeli içerisinde turizm arzına dâhil edilebilmektedir. Bu da yörenin tanıtımı ve turistlerin rota oluşturması için katkı sağlayabilmektedir (Oğuzhan ve diğ., 2005). Bölgenin tarihi ve kültürel alanlarının rotasının çizilmesi hususunda yerel yönetimlerin desteği gerekmektedir. Herhangi bir yörenin turizm rotasına dâhil olması demek bölgenin görünür olması ve turizm potansiyelinin artması ile eşdeğerdir.

Yerel yönetimlerin hizmet anlayışı yalnızca bölgede yaşayan halka yönelik olmamalı, bölgeye gelebilme ihtimali olan turistleri de kapsayacak nitelikte olmalıdır. Yani yerel yönetimler hem bölge halkının hem de turistlerin ihtiyaçlarını karşılayabilecek politikaların üretilmesini amaçlamalıdır (Baş ve diğ., 2007). Bu amaç neticesinde yerel yöneticiler, çalışanlarından başlayarak yerel halkı da işin içine katarak turizm konusunda bilinçlendirme eğitimleri düzenlemelidir (Keskin, 2016). Bir bilinç düzeyi oluştukça hem ekonomik anlamda bölgeye katkı sağlanmış olacak hem de kültürel anlamda, kültür mirasının paylaşılmasına katkıda bulunulacaktır.

2.3. Yerel Yönetimlerin Turizme Yönelik Sorumlulukları

İller, ilçeler, köyler, kırsal alanlar, beldeler Dünya Turizm Örgütü¹ (1999)'ne göre zamanla cazibe merkezi haline gelmiş olup; yerel yönetimlerin katkıları ile bu yerleşim alanlarında turizm faaliyetlerinin geliştirilmesinin önü açılmıştır. Bu durum, merkezi yönetim ile yerel yönetim uyumunu veya uyumsuzluğunu ortaya çıkarmakta olup; yerel yönetimlere daha çok sorumluluk vermek adına âdemi merkeziyete karşı² (yerinden yönetim) oluşan bir eğilim olarak görülmektedir. Sözü edilen otoriteler genel olarak yerel kalkınma hedeflerine erişmek maksadı ile çaba sarf edecekleri üstün yararların neler olduklarını daha ayrıntılı bir biçimde bilmekteyler. Bu duruma örnek; yerel idarelerin kendi alanlarında turizm gelişim ve planlaması süreçlerine katılım gösterecek yerel toplulukları desteklemesi verilebilmektedir. Bu durum aynı zamanda yerel yönetimlerin, yerel topluluklara gösterdikleri ehemmiyetin bir yansıması olarak kabul edilebilmektedir (Çamyamaç, 2017).

Turizme katkı sağlayan bölgesel, yerel ve ülkesel değerlerin korunması, geliştirilmesi, çekiciliğinin artırılması; turizmin sürdürülebilirliği olarak tanımlanabilmektedir (Bacon ve Pelley, 1993). Turizm sektörünün sürdürülebilir hâle getirilmesinin ön şartı ideal bir yönetim ve bu yönetime uygun bir pazarlama anlayışının olmasıdır. Turizm-çevre-insan etkileşiminin yaşandığı, sadece doğal değil aynı zamanda kültürel değerlerin de baskın ve etkili olduğu bu sektörde, tüm kaynakların

¹ Uluslararası kuruluşların İkinci Dünya Savaşı akabinde yenedünya düzenini oluşturmak noktasında önem arz ettiği açıktır. Bu uluslararası kuruluşlar içerisinde yer alan Dünya Ticaret Örgütü (DTO), gerek ticari faaliyetlerin düzenlenmesi gerekse de dünya ticaretinin libere edilmesi noktasında önemli görevler üstlenmiştir. Ayrıntılı bilgi için bkz: Göngen, M. A. (2013). Küreselleşmenin ekonomik boyutu küreselleşmeyi yöneten üç ana kurum: IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2013(29), 117-134; Ahmet, AY ve Yapar, S. (2005). Dünya ticaret kurumu tarım anlaşmaları ve Türkiye. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (13), 57-80.

² Adem-i merkeziyetçilik; yerel yönetimlerin merkezi yönetim karşısında güçlendirilmesini savunan görüştür. Özellikle karar alma ile alakalı faaliyetlerin tek bir merkezden dağıtıldığı sürece verilen isimdir. Ayrıntılı bilgi için bkz: Güler, B. A. (2000). Yerel Yönetimleri Güçlendirmek mi? Ademi Merkeziyetçilik mi? *Çağdaş Yerel Yönetimler*, 9(2), 14-29.; Reyhan, C. (2007). Türkiye'de Yüzyıllık Gündem: Federalizm. *Memleket Siyaset Yönetim*, 2(5), 107-118; Ökmen, M. (1999). Ekonomik Dönüşüm Sürecinde Âdem-i Merkeziyetçi Eğilimler ve Kentleşme (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

ayrıntılı bir biçimde bilinmesi, korunması ve en nihayetinde de gelecek nesillere aktarılması önem taşımaktadır. Gelecek nesillere aktarımın başarılı bir biçimde vuku bulabilmesi için etkin yönetim olmalı etkin yönetim de pazarlama olanaklarını verimli biçimde kullanabilmelidir (Sezgin ve Karaman, 2008; Garda ve Temizel, 2016).

Yerel yönetimlerde yaşanan dönüşüm neticesinde mahallî nitelikli ortak ihtiyaçların yerel birimler tarafından karşılanabilmesi adına yerel yönetimlere geniş yetkiler tanınmıştır (Negiz ve Akman, 2011). Yerel yönetim-turizm ilişkisinde, bu birimlerin turizm ile alakalı yasal sorumluluğunun çerçevesini çizmek adına 5393 sayılı Belediye Kanunu, aynı zamanda yürütülen ya da yürütülmesi gereken turizm faaliyetlerini analiz etmek için 2023 Türkiye Turizm Stratejisi incelenmiş ve yerel yönetimler için belirlenmiş sorumluluklar devam eden bölümde özetlenmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında genel olarak belediyelerin turizm konusunda var olan sorumlulukları tanımlanmaktadır. Kanunun üçüncü bölüm 14. maddesi a bendinde, “belediyeler için turizm ve tanıtım, kültür ve sanat, spor ve gençlik, nikâh, sosyal hizmet ve yardım, ekonominin geliştirilmesi, beceri ve meslek edindirme hizmetlerini yapar veya yaptırır” ibaresi yer almaktadır. Aynı kanun maddesinin b bendinde, “kültür ve tabiat varlıklarının korunması, mabetlerin yapımı, bakımı ve onarımı, kent için önem arz eden yapıların korunması ve onarımının yapılması belediyenin diğer görevleri” biçiminde tasvir edilmektedir. Ayrıca belediyeler, “meclis kararı ile iller ve nüfusu 10.000’in üzerinde olan belediyeler için sağlık, turizm, ticaret ve sanayi yatırımlarının alt yapı hizmetlerini faiz alınmaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücret alınmaksızın yapabilir” ibaresi yer almakta olup ki bunun karşılığında inşa edilen tesise ortak olunabilmektedir. Ayrıca Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı onayı ile turizmi geliştirme noktasında amaç dışında kullanılmamak koşulu ile taşınmaz tahsis edebilmektedir. Bu madde özellikle belediyeye teşvik yetkisi tanımlamak için konulmuştur. 2019 yılında getirilmiş olan ek fıkra ile aboneliği İl Kültür ve Turizm Müdürlükleri, Kültür ve Turizm Bakanlığı veya Bakanlığa bağlı döner sermaye işletmesi merkez müdürlüğüne ait olan ören yerleri ve müzelerde 3/6/2007 tarihli ve 5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanununda yer alan kaynaklardan elde edilen gaz, su, jeotermal akışkan ve buharın ören yerlerinde ve müzelerde kullanılması için uygulanacak tarife, su tarifesinde kamu kurumlarında uygulanan atık su tarifesinin %10’unu geçemez ibaresi yer almaktadır (Belediye Kanunu, 2005). Bu kanun kapsamında belediyelerin turizm faaliyetleri konusunda yasal çerçevelerinin belirlendiği görülmektedir.

Turizm ile yerel yönetimler arasında karşılıklı etkileşime dayalı bir eylem yer almaktadır. Bu karşılıklı etkileşimde; yerel ve merkezi yönetimlerin politikaları, planları ve hizmetleri turizme dair faaliyetleri yönlendirirken; bölgede gerçekleşmekte olan turizme ilişkin faaliyetler de bölgeye ekonomik değer katmaktadır. Bölgeye pozitif yönlü katkıların, turizm faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesi amacıyla ortaya çıkan ihtiyaçların belediye yönetimlerince karşılanması yönünde idarecilere de bir sorumluluk yüklemektedir. Bu durum park alanı ve tuvalet ihtiyacı gibi örneklerle ifade edilebilmektedir. Bunun yanında turizm, faaliyette bulunduğu bölge anlamında analiz edildiğinde olumsuz çevresel etkilere de yol açabilmektedir. Meydana gelmesi olası olumsuzlukları karşılama sorumluluğu yine belediyelere ait olmaktadır. Bu olumsuzluklara; çevre kirliliği, katı atık toplamada yetersizlikler gibi örnekler verilebilmektedir. Bunlara ilaveten; turizm ile yerel yönetimler arasındaki ilişkide, belediyeler hem turizme yönelik hem de turizmi etkileyen hizmetler sunmaktadır. Bunlara örnek olarak; tanıtım, spor, kültür, sanat, rekreasyon, peyzaj, park, temizlik, çevre düzenlemesi, imar, ulaşım hizmetleri verilebilmektedir (Negiz ve Akman, 2011). Turizm alanında verilen kararlar toplumun sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine göre değil de güncel turizm eğilimlerine, yerel yönetimlerin tutumlarına ve sivil toplum kuruluşlarının davranışlarına göre şekillenmektedir (Hall, 1994). Yerel halk her ne

kadar yaşanan alandaki turizm kararlarına aktif bir biçimde katılmasa da olumsuz etkileri en çok hisseden taraf olarak kabul edilmektedir. Fakat günümüzde çokça bahsi geçen turizm potansiyelinin sürdürülebilirliği noktasında yerel yönetimlerin ve yerel halkın desteğinin sağlanması gereklidir (Dyer ve diğ., 2007). Halkın ve yerel yöneticilerin verecekleri bu destek neticesinde ürün geliştirme, hizmet üretme ve turizm stratejileri oluşturma noktasında öncü olunacaktır. Başka bir ifade ile bir bölgenin turizm potansiyelini oluştururken veya değerlendirirken yerel yöneticilerden ve yerel halktan bağımsız bir strateji geliştirmek sağlıklı ve sürdürülebilir bir turizm potansiyeline ket vurmamak anlamına gelmektedir.

2023 Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında turizm planlamasına bütüncül bir yaklaşım benimsenmektedir. Bütüncül yaklaşım ile merkezi-yerel yönetimlerin eşgüdümlü hareket etmesine odaklanılmaktadır. Hem yönetsel organizasyonun hem de finans kaynaklarının birlikte ele alınması gerektiği vurgulanmaktadır. Buna ilaveten; Kültür ve Turizm Bakanlığı ile yerel yönetimlerin ilişkilerinin geliştirilerek turizm çeşitliliğine katkı sağlamak amacıyla, yerel yönetimlerin ve özel sektörün yönlendirilmesinde baskın bir rol üstlenilmesi amaçlanmaktadır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007).

2023 "Türkiye Turizm Stratejisi Hedefleri" doğrultusunda Karadeniz Bölgesi'nde yer alan Zonguldak, Bartın, Bolu, Kastamonu ve Sinop illerini kapsayan bölge "GAP Eko-Turizm Koridoru" içinde yer almakta olup gerek eko-turizm gerekse de biyolojik çeşitlilik açısından Türkiye Turizm Stratejisinde öncelikle eko-turizmin geliştirileceği bölgeler olarak belirlenmiştir. Bu bölgelerde sürdürülebilirlik ilkesine bağlı kalarak ve doğal kaynaklar ve biyolojik çeşitlilik korunarak eko-turizmin yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Bu amaçla; bölgelerin yerel mimari özelliklerini yansıtan yapılaşma, pansiyon işletmeciliği, agro-turizm faaliyetleri, yöre halkının ekonomik anlamda kalkınmasına destek verecek bölgeye özgü el sanatlarının ve yöresel ürünlerin markalaşmasının önünü açacak faaliyetler düzenlenmesi planlanmıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007). Kültür ve Turizm Bakanlığı; turizm potansiyeli yüksek, turizm faaliyetlerinin çeşitlendirilmesinin hedeflendiği alanlarda, başta yerel yönetimler olmak üzere ilgili kurumlarla iş birliği içinde, finansal destek sağlama, bölgelerde altyapı eksiklerinin tamamlanması gibi uygulamalar ile verimli bir çalışma sağlamayı hedeflemektedir. Turizmin gelişmesi hususunda etkin ve etkili güçlerden biri olarak kabul edilen yerel yönetimlerin turizm işletmelerinde çevre ve hizmet kalitesini artırıcı çabalar sarf etmelerini motive etmek bakanlığın en temel hedefleri arasında yer almaktadır. Bakanlığın 2023 yılı hedefleri doğrultusunda eko-turizm bölgelerinde yerel yönetimlerin ve kamu kurum ve kuruluşların koordinasyon içinde çalışması; yerel halkın bölgedeki eko-turizm faaliyetlerine, planlama ve uygulama çalışmalarına dâhil edilerek sürecin sağlıklı ve katılımcı bir anlayışla yürütülmesi planlanmıştır. Bölgelerde tüm paydaşların katkıları ile yerel ölçekte "Altyapı Birlikleri" oluşturulması adına gereklilik arz eden girişimlerde bulunulması karara bağlanmıştır (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2007).

Turizm-yerel yönetimler ilişkisi incelendiğinde, hem 5393 sayılı Belediye Kanunu hem de 2023 Türkiye Turizm Stratejisi kapsamında yerel yönetimler için belirlenmiş sorumluluklar yerel ölçekte özetlenmiştir. Kültür ve Turizm Bakanlığı bu bölgelerde sorunların çözümünde yerel yönetimlerle iş birliği içerisinde hareket etmek istemektedir.

Küreselleşme, teknoloji, endüstrileşme, hizmet sektörünün önem kazanması, özellikle kırsal alanda var olan geçim kaynaklarının ehemmiyetinin azalmasına ve ekonomik anlamda zorluğun artmasına neden olmuş ve bu durum darboğaza girilmesine sebep olmuştur. Teknolojiden ve sanayiden yoksun kalmış kırsal alanlar, koşulları daha iyi hâle getirmek ve yaşam şartlarını iyileştirmek adına bir çıkış yolu

olarak turizmi görmüştür. Bölgedeki turizm çekiciliğini artırabilmek adına kültürel miras ve doğal güzellikler araç olarak kullanılmaya başlanmıştır (Bahçe, 2009). Kültürel miras algısı turizm sektörü ile farklı bir algı yaratmış ve geçmişle günümüz arasında köprü kurulması noktasında etkili olmuştur. Bu durumun ekonomik boyutu yadsınamayacak bir gerçek olarak kabul edilmektedir. Ekonomik gelişme düzeyinin işin içine girmesiyle beraber bölgesel kalkınmayı hızlandırmak, yaşam standartlarının yükseltilmesi gibi nedenler turizmin her çeşidinden yerel yönetim eli ile faydalanılması yöneticiler için görev olarak kabul edilmiştir (Golzardi ve diğ.,2012).

2.4. Yerel Yönetimlerin Turizmle İlgili Karşılaştıkları Zorluklar

Turizm açısından bakıldığında yerel yönetimlerin yaşadığı sorunların başında, Türkiye’de deniz turizminin (deniz-kum-güneş) özellikle ön planda tutulması gelmektedir. Bu sebepten de alternatif turizm çeşitleri yeteri kadar gelişme gösterememiş ve ikinci planda kalmıştır (Negiz ve Akman, 2011).

Turizm sezonlarının belirgin olduğu bölgelerde, yaz aylarındaki yoğunluk ile kış aylarındaki durgunluk arasında büyük bir fark bulunmaktadır. Bu durum, bütçe planlamasında önemli zorluklara neden olmaktadır. Kış aylarında mevcut nüfusa göre yapılan yatırımlar, yaz aylarında artan nüfusla birlikte yetersiz kalabilmektedir. Kısaca bölgelerdeki altyapı ve hizmetlerin sürekliliği sağlanamamakta ve yerel yönetimler bu durumu çözmekte zorluk çekmektedir (Pearce, 1991; Türkay ve Saraç, 2019). Turizm bu yönü ile ele alındığında belediyeler için ek maliyete sebep olan aynı zamanda gelir-gider dengesini bozan bir unsur olarak belirtilmektedir. Bu durum neticesinde; turizmde kalitenin düştüğü gözlemlenebilmektedir (Negiz ve Akman, 2011). Çalışma kapsamında incelenecek bölge ilçeleri, yaz aylarında deniz turizminin canlı olduğu Amasra, Filyos ve kültür turizminin yoğun olduğu Safranbolu ile aynı ulaşım güzergâhında yer alması ve yol üzerinde uğrak noktası olması özelliğinden dolayı önem arz etmektedir. Bu duruma ilaveten bölgede özellikle Almanya’da ikamet eden ve yaz aylarında memleket özlemiyle ilçelere akın eden birçok gurbetçi vatandaş bölge ilçelerine ziyaret gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla yaz döneminde ilçeler içinde trafik yoğunluğu, park alanı sıkıntısı, sunulan hizmet bedellerinin yüksekliği gibi durumlar hem yerel halkın yaşam kalitesini düşürerek şikâyete sebep olmakta hem de turistlerin memnuniyetsizlik yaşamasına neden olmaktadır. Bu hususlar yerel yönetimleri ilgilendiren temel sorunlar arasında yer almaktadır (Türkay ve Saraç, 2019).

Hem yerli halk hem de gurbetçi hemşerilerin sayısının çok yüksek olduğu yaz aylarında, bu kalabalığın bırakacağı tahribat da ağır olmaktadır. Doğal yapı ile bağdaşmayan hızlı ve aynı zamanda çarpık yapılaşma, katı atık yönetimsizliği, gürültü kirliliği ve çevreye verilen zararlar turizm faaliyetlerinin uygulanmasına olumsuz yönde etki etmektedir. Oysaki turizm, faaliyette bulunulan bölgeden beslenmekte ve aynı zamanda yöreye ekonomik bir değer katmaktadır. Bu sebeple sürdürülebilir, doğa dostu ve planlı bir turizm politikası için tüm paydaşlara eşit sorumluluk düşmektedir (Negiz ve Akman, 2011; Pezikoğlu, 2012; Özkök, 2013).

Deniz turizmi ile ön planda olmayan fakat potansiyel turizm değerine sahip küçük ve orta ölçekli ilçelerde en önemli problemlerden bir diğeri ise, bölgeye yatırım girişimlerinde çekimser kalınması şeklinde ifade edilebilmektedir. 1990’lı yıllardan sonra alternatif turizm olarak tanımlanan doğa temeline dayalı turizm çeşitlerine yönelik talep artma eğilimi göstermiştir. Doğa turizmi potansiyeline sahip olan Türkiye, önemli bir fırsat yakalamıştır. Bu noktada hem yerel hem de merkezi yönetim paydaşlarının karşısına çıkan en mühim problem; fırsatın değerlendirilmesi adına planlı ve aynı zamanda hızlı bir biçimde hareket edilememesi olmuştur. Özellikle Türkiye gibi alternatif turizm potansiyeline sahip coğrafyalarda bu turizm potansiyelinin kullanılamamasında kaynak ve personel eksiklikleri, organizasyon eksikliği, merkez ve yerel yönetim koordinasyonunun istenilen düzeyde sağlanamaması, bölge

yatırımcılarının turizme yönelik yatırımlara yanaşmaması ve yerel yönetimlerin kendi yönetsel durumlarından kaynaklı aksaklıklar etkili olmaktadır (Negiz ve Akman, 2011).

Turizm açısından karşılaşılan bir diğer sorun, turizm faaliyeti yapılması planlanan alanda tur operatörleri ve seyahat acentalarının yetersizliğidir. Oysaki bu bölgelerde, turizm işletmeleri ile anlaşmalar yaparak, seyahat ile ilgili hizmetleri organize ederek bölgenin tanıtımını yapacak, pazarlayacak tur operatörleri ve seyahat acentaları turizm faaliyetlerinin yaygınlaşmasında önemli role sahiptirler. Küçük ve orta ölçekli ilçelerde bu tür işletmelerin olmaması bölge turizmi ve yerel yönetimler için önemli bir dezavantaj olarak düşünülebilmektedir (Negiz ve Akman, 2011; Selvi ve Şahin, 2012).

2.5. Yerel Yönetimlerin Turizm Alanında Yapabilecekleri ile İlgili Bilgiler

Yerel yönetimler, günümüzde sadece kendi bölgelerinin değil, aynı zamanda ülke genelindeki kalkınmanın önemli aktörleri haline gelmiştir. Merkeziyetçi yönetim anlayışının yerini alan yerel yönetimler, halkın karar alma süreçlerine daha fazla katılımını sağlayarak demokratik bir yönetim anlayışını benimsemiştir. Bu durum, özellikle turizm gibi sektörlerde yöresel kalkınmayı hızlandırarak ülke ekonomisine de katkı sağlamaktadır. Turizm sektörü olarak bakıldığında döviz kaynağı olması nedeniyle önemli bir gelir kapısı olarak kabul edilebilmektedir (Tortop ve diğ., 2007). Alternatif turizm ise turizm faaliyetlerindeki çeşitliliği artırarak turizmi tüm yıla yayıp sürdürülebilirliği sağlamaktadır. Bunun neticesinde de elde edilen gelirden bölge halkının da faydalanmasını sağlamak amaçlanmaktadır. Hükümetlerin halktan kopuk bir tavırdan ziyade toplum ile iç içe bir görünüm sergilemesi adına turizm sektörü kilit rol oynamaktadır. Yol yapma, yapılan hizmetler için ücret bedeli alma ve atık yönetimi gibi klasik görevlerinin yanı sıra yerel yönetimler, çevre yönetimi, yaşam kalitesini artırma ve yerel halkın hem sosyal hem de ekonomik kalkınmasına katkı sağlama gibi daha geniş bir hizmet yelpazesi sunmaktadır (Shone ve diğ., 2016).

Turizmin sürdürülebilir bir alan hâline getirilebilmesi demek yerel halkın turizm sürecine katılması demektir. Yerel halk önemli bir turizm paydaşdır. Bu nedenle yerel yönetimler öncülüğünde yerel halkın turizm süreçlerine katılması ve gerektiğinde önerilerde bulunması önemli bir konudur. Yerel yönetimler, turizm sektörünün gelişmesinde kilit bir role sahiptir. Halkı turizm konusunda bilinçlendirerek, turizm yatırımlarını destekleyerek ve bölgenin doğal ve kültürel zenginliklerini tanıtarak turizm potansiyelini en üst düzeye çıkarırlar. Bu sayede hem bölgenin ekonomik kalkınması hızlanır hem de yerel halkın yaşam kalitesi artar. Burada gerçekleştirilmesi gereken en önemli husus yerel yönetimler vasıtası ile sürdürülebilir turizmin sağlanmasıdır (Farmaki ve diğ., 2015). Yerel yönetimlerin özellikle turistler nezdinde daha kullanışlı göstergeler hazırlaması hem turizm hem de yerel yönetimlerin verimli bir biçimde birbirlerini karşılamalarının önünü açacaktır (Lu ve Nepal, 2009).

Belediyeler yürütmüş oldukları faaliyetler noktasından bakıldığında gerek turizm gerekse toplumsal yaşamı düzenleyen diğer alanlarda, görev alanlarının öğrenen bölge olma özelliğini ön planda tutarak sürdürülebilir bir gelecek tahayyülünde bulunmaktadır. Bu durum yerel yönetimlerin ekonomik ve sosyal kalkınmayı desteklemek adına üstlenmiş oldukları görevlerdendir (Göymen, 2004). Turizm faaliyeti de özellikle öğrenen bölge özelliğine katkı sağladığı ve ekonomik olarak artı değer ürettiği için önem arz etmektedir.

Yerel yönetim birimi olarak belediyeler turizm ile iç içe olan yönetim birimleri olarak kabul edilmektedir. Belediyelerin görevleri arasında yer alan zabıta, altyapı, itfaiye, sosyal yardımlar, sağlık hizmetleri, sağlık kuruluşlarının kurulması, yapı denetimi, ulaşım, imar, tüketicinin korunması vb. gibi hizmetler her ne kadar sadece

yerel halkı ilgilendiren yatırımlar olarak görünse de bölgeye gelen turist de bu hizmetlerden faydalanabilmektedir. Bağlantılı olduğu ilk bakışta akla gelmese de belediyelerin halk için yapmış olduğu her şey aslında turistler için de bir tercih sebebi olabilmektedir (Baş ve diğ., 2007). Belediyeler her ne yatırım yaparsa yapsınlar en nihayetinde tüketici konumunda olan vatandaşı dolayısıyla turistlerdir. Yapılan her yatırım hem bölgenin turizm destinasyonu olmasına katkı sağlamakta hem de ekonomik anlamda bölgeye katkı sunmaktadır.

3. Yöntem

Bu araştırmada yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerinin yürütülmesi konusundaki sorumlulukları temel alınmış olup; Türkiye’de yürürlükte olan yasal mevzuat kapsamında, yerel yönetimlerin turizm faaliyetlerine yönelik ve bu faaliyetleri de etkilemekte olan ilçe tanıtımı, kültürel ve sanatsal çalışmalar, ilçede düzenlenen rekreasyonel ve sportif faaliyetler ile imar, çevre ve denetim alanlarında yapılmakta olan tüm hizmetler üzerinden Devrek, Çaycuma, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Merkez ilçeleri örneğinde bir durum tespiti yapılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda Devrek, Çaycuma, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Merkez ilçelerine yönelik turizme ilişkin mevcut durumu ortaya koymak hedeflenmektedir. Bu hedefler doğrultusunda yapılan çalışma ilçelerde turizm potansiyelinin geliştirilmesi ve her ilçe bazında üretilebilecek turizm faaliyetleri açısından sorumlu birimlere öneri geliştirici bir nitelik taşımaktadır.

Araştırmanın evrenini Zonguldak il sınırları içerisinde yer alan tüm ilçe yerel yönetimleri oluşturmaktadır. Zonguldak Valiliği’nin (2024) yayınladığı il brifingine göre Zonguldak ilinde Alaplı, Çaycuma, Devrek, Karadeniz Ereğli, Gökçebeş, Kilimli, Kozlu ve Merkez ilçe olmak üzere 8 ilçe bulunduğu ifade edilmiştir. Araştırmanın örnekleme amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme yöntemine göre belirlenmiştir. Araştırmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına imkân tanıyan amaçlı örnekleme çeşidi olan ölçüt örneklemede, belli ölçütleri karşılayan veya belirli özelliklere sahip olan bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istenildiğinde tercih edilmekte olup örneklem sayısından ziyade ölçülmek istenen değişkenlerin ölçülüp ölçülmediği ve veri doygunluğu önemli olmaktadır. Bu tür nitel araştırmalarda örneklem büyüklüğünü genellikle veri doygunluğuna ulaşana kadar katılımcılarla yapılan görüşmeler belirlemektedir (Koçak ve Arun, 2013; Yıldırım ve Şimşek, 2013; Akçay ve Koca, 2024). Çalışmada; coğrafi işaretli ürünlere sahip olan Devrek, Çaycuma, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Merkez ilçesinin yerel yönetimleri örneklem olarak seçilmiştir. Bu ilçeler Zonguldak ilinin coğrafi işaretli ürün çeşitliliği ve turizm potansiyeli açısından zengin bir temsiliyet sunmaktadır. Örneklem olarak seçilen Devrek, Çaycuma, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Merkez ilçesinin yerel yönetimlerinde görev alan turizm konusunda yetki ve sorumlulukları bulunan yöneticilerden veri toplanması kararlaştırılmıştır. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Çalışma kapsamında yerel yönetimlerin turizm alanındaki görev ve sorumlulukları üzerine yapılan kapsamlı bir literatür taraması sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda görüşme formu için 8 farklı kategoride toplam 17 soru tasarlanmıştır. Bu kategoriler; ilçeler ile ilgili tanıtıcı bilgiler, yerel yönetimlerin turizm ile ilgili ilçelerde yapmayı planladıkları ve yaptıkları çalışmalar, yerel yönetimlerin diğer paydaşlarla iş birliği, destek ve koordinasyon çalışmaları, turizm faaliyetlerinin yerel halk açısından etkileri, yerel yönetimlerin gastronomi açısından yapmayı planladıkları ve yaptıkları çalışmalar, yerel yönetimlerin turizm açısından gerçekleştirdikleri tanıtım ve pazarlama faaliyetleri şeklinde düzenlenmiştir. Hazırlanan görüşme formunun geçerliliğini sağlamak amacıyla, mülakatlar öncesinde Turizm alanında uzman üniversitede görevli olan 5 öğretim elemanına gönderilerek değerlendirmeleri alınmış ve görüşme formunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Çalışmanın gerçekleştirilebilmesi

için Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan 14.08.2023 tarihli ve 330224 sayılı etik kurul izni alınmıştır.

İstenilen verilere ulaşabilmek için araştırmada belirtilen ilçelerin belediye başkanları veya belediye bünyesinde turizm konusunda yetkili olan kişilerle gerekli randevular alındıktan sonra yüz yüze görüşmeler gerçekleştirilerek, görüşme esnasında ses kayıtları alınması ile veriler toplanmıştır. İkinci olarak çalışmanın örneklemini olan ilçe belediyelerinin 2023 yılı faaliyet raporları üzerinden yürütülen faaliyetleri incelenerek durum analizi yapılmıştır. Toplanan veriler daha sonra içerik analizi yapılarak basılı materyaller haline dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler NVivo programı kullanılarak belirlenen temalara göre gerekli çözümlenmeler gerçekleştirilmiş ve bulgular şeklinde raporlaştırılmıştır.

Örnekleme grubunu oluşturan Çaycuma, Devrek, Karadeniz Ereğli ve Merkez ilçe yerel yönetimlerinde turizm alanında görev ve sorumlulukları bulunan ve görüşme gerçekleştirilen yöneticilerin adı, soyadı, çalıştıkları kurum bilgileri kişisel gizlilik açısından net bir şekilde ifade edilmeyerek, K1, K2, K3 ve K4 şeklinde kodlama yapılarak tanımlanmıştır. Araştırmaya katılım sağlayan bireylerin tanımlayıcı özellikleri Tablo 1'de verilmiştir

Tablo 1: Araştırmaya Katılım Sağlayan Bireylerin Tanımlayıcı Özellikleri

Katılımcı Kodu	Cinsiyet	Unvan	Yaş	Eğitim Düzeyi	Görüşme Süresi
K1	Erkek	Basın, Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü	59 yaş	Lise	40 dakika
K2	Erkek	Belediye Başkanı	57 yaş	Ön Lisans	60 dakika
K3	Erkek	Turizm, Kültür ve Sosyal İşler Müdürü	54 yaş	Lisans	50 dakika
K4	Erkek	Turizm, Kültür ve Sosyal İşler Müdürü	51 yaş	Lisans	35 dakika

4. Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde 4 ilçe ile ilgili elde edilen veriler istenilen çıktılar doğrultusunda 6 başlık altında sunulmuş ve ilçeler arasında karşılaştırmalı analiz yapılarak Zonguldak ili geneli için durum tespiti gerçekleştirilmiştir.

4.1. Çaycuma İlçesi Yerel Yönetimine ait Bulgular

- İlçe ile İlgili Tanıtıcı Bilgiler:** Çaycuma, Zonguldak ilinin doğusunda yer alan, 490 km² yüz ölçümüne sahip gerek sanayi gerekse kültürel zenginlik bakımından en eski ilçelerden biridir. Türkiye 2020 nüfus sayımı sonuçlarına göre toplam 90.897 kişi ilçede bulunurken, bu sayının 27.847'si şehir merkezinde yaşamaktadır. İlçeye ulaşım kara, demir ve hava yolu ile sağlanmaktadır. İlçede temel ekonomik etkinlik tarım olmakla birlikte, sanayi alanında özellikle 1970'te açılan Türkiye'nin en büyük kâğıt fabrikası konumunda bulunan SEKA Çaycuma Kâğıt Fabrikası'nın bulunması, Organize Sanayi Bölgesi'nde çok sayıda çeşitli fabrikanın faaliyette olması ilçeyi ekonomik anlamda zenginleştirmektedir. Ayrıca Çaycuma sınırları içerisinde yer alan Filyos beldesinde Filyos Liman Projesi'nin bulunması ve Karadeniz'de keşfedilen doğal gaz yataklarının bu ilçe sınırlarında yer alması ilçenin özellikle son dönemde stratejik anlamda önemli bir konuma gelmesini sağlamıştır.
- Yerel Yönetimin İlçede Turizm ile İlgili Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Görüşme yapılan yerel yönetim temsilcisi ilçenin kültürel mirasını turizme kazandırmak adına, yeni ortaya çıkarılan tarihi yapıların erişilebilirliğini artırmak için altyapı yatırımlarına ağırlık vereceğini ifade etmiştir. Turistlerin ilçeye geldiklerinde ilçeye özgü yöresel ürünleri satın alabilecekleri veya yöresel yiyecekleri tadabilecekleri alanları artırma çalışmalarının olduğu, ayrıca üretimi yaygınlaştırma ile ilgili planlama yaptıkları belirtilmiştir. Gelen turistlerin güzel vakit

geçirebilmeleri için sosyal donatıların yapıldığı, konaklama problemini çözebilmek için otel işletmelerinin açılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Bunun yanında yerel yönetim olarak ilçede Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın desteğiyle "Arasta Çarşı" isimli yöresel ürün merkezinin açıldığı, çarşıda dokuma atölyelerinin kurulduğu, Kent Konseyi kadın kollarına çarşıda yer tahsisi yapılarak kadın kolları üyelerinin alanda el işi ürünlerini satmalarına olanak sağlandığı belirtilmiştir. Kardeş Kent uygulaması ile Almanya Lennestadt ve Bosna Hersek Ilidža şehirleri ile kültürel alışveriş ve dayanışma gerçekleştirdikleri vurgulanmıştır.

- c. **Yerel Yönetimin Gastronomi Açısından Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Yerel yönetim olarak kadın kooperatifleri ile iş birliği içerisinde unutulmaya yüz tutmuş lezzetlerin özünü koruyarak turistlere sunumunu gerçekleştirecek bir çalışma gerçekleştirmeyi planladıkları belirtilmiştir. Ayrıca Filyos beldesinde deniz bulunmasından dolayı balık temalı restoran işletmelerinin sayılarının ve kalitelerinin artması için destek verdikleri ifade edilmiştir.
- d. **İlçede Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halka Etkileri:** İlçede gerçekleşen turizm faaliyetlerinin bölge halkına kültürel, ekonomik ve sosyal açıdan birçok olumlu katkılarının olduğu söylenmiştir. Özellikle ilçeyi tanıtmak için yerel halkın yöresel ürünleri üretme ve ticarileştirme çabaları, hizmet sektöründe kaliteyi artırmak için ilçede bulunan konaklama ve yiyecek içecek işletmelerinde çalışanların eğitim taleplerinin olması yerel halkın turizmi ne denli önemsediklerinin göstergesi olarak görülmektedir.
- e. **Yerel Yönetimin Turizm Açısından Gerçekleştirdiği Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri:** Yerel yönetimin turizm açısından tanıtım için kullandığı en etkili mecranın sosyal medya ve belediyenin kurumsal resmi internet sayfası olduğu belirtilmiştir. Özellikle turizm ile ilgili haber ve gelişmelerin bu kanallardan duyurulduğu, ilçede turizm açısından merak edilenlerin öğrenilmesi için "Çaycuma ve Turizm Rehberi" adı altında ayrı bir sekmenin bulunduğu ve burada yer alan bilgilerin sürekli güncellendiği ifade edilmiştir.
- f. **Yerel Yönetimin Diğer Paydaşlarla İş Birliği, Destek ve Koordinasyon Çalışmaları:** Yerel yönetimin merkezi yönetimden turizm konusunda destek alamadığı ancak turizm ile ilgili hazırlanan projelerle gerek Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan gerekse Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı'ndan ve bunlara ilaveten turizm ile ilgili kuruluşlardan maddi destek alabildikleri ifade edilmiştir.

4.2. Devrek İlçesi Yerel Yönetimine ait Bulgular

- a. **İlçe ile İlgili Tanıtıcı Bilgiler:** Devrek, Zonguldak ilinin güneydoğusunda yer alan 1080 km² yüz ölçümüne sahip, Türkiye'nin en zengin ormanlarının yer aldığı ilçelerden biridir. 2020 Türkiye Nüfus Sayımı sonuçlarına göre ilçenin toplam nüfusu 57.161 iken bu nüfusun 26.610'u şehir merkezinde ikamet etmektedir. Özellikle yurt dışı ve yurt içine göç veren bir ilçe konumunda olmasından dolayı yaz mevsimlerinde gurbetten gelen ilçe insanları ile nüfus, mevcut sayısının dört katına kadar çıkabilmektedir. Dağlarla çevrili bir çukur içerisinde yer alan Devrek, kendine has özellikleri bulunan Devrek bastonu, zengin yöresel mutfak kültürü, doğal güzellikleri ile bilinmektedir. İlçeye ulaşım sadece kara yolu ile sağlanmakta, yurt içi ve yurt dışı seferler bulunan en yakın havalimanı olan Zonguldak Havaalanı ile ilçe arasında 40 km. mesafe bulunmaktadır. İlçenin en önemli akarsuyu Devrek Çayı olup; bu akarsudan faydalanılarak hidroelektrik enerji üretimi gerçekleştirilmektedir. İlçede sanayi alanı gelişkin olmamasına karşın ormanların bol olmasından dolayı orman ürünleri ve kereste kolunda çalışan fabrikalar bulunmakla birlikte özellikle ilçeden Zonguldak Taş Kömürü İşletmesi'ne maden işçileri ile Ereğli Demir Çelik Fabrikası'na fizik gücü işçileri gitmektedir. İlçede arazinin engebeli yapısından ötürü ağırlıklı olarak bahçe tarımı yapılmaktadır. Köylerde yetiştirilen ürünler her haftanın pazartesi günü ilçe pazarında satışa sunulmaktadır.

- b. **Yerel Yönetimin İlçede Turizm ile İlgili Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Devrek yerel yönetiminin turizm ile ilgili yapmayı planladığı çalışmalar arasında; belirlenmiş uygun lokasyonlar (Dirgine, Egemenlik mesire alanı) arasında kamp alanları kurma, mesire alanları oluşturma, uluslararası arenada kültürel etkileşim sağlamak amacıyla yurt dışından kardeş şehir belirleme ve bu şehirlerle protokol gerçekleştirme, Devrek bastonunun üretimi, tanıtımı, satışı ve pazarlanması için mevcuttan farklı olarak daha uygun bir alanın Bastoncular Çarşısı olarak yeniden kurulmasının yer aldığı ifade edilmiştir. İlçe yerel yönetimi tarafından turizm ile bağlantılı yapılan çalışmalar içerisinde ise; ilçenin tanıtımı tarihi ve kültürel yapısının somutlaştırılması ve ilçeyi ziyarete gelenlerin gezebilmeleri için kent müzesinin kurulması, ilçede yöresel el sanatları üreten yerel halkın ürün satışı için el emeği pazarının kurulduğu, yerel yönetim öncülüğünde her yıl tanıtım ve pazarlamaya yüksek katkısı olduğu düşünülen “Uluslararası Geleneksel Baston ve Kültür Festivali”nin gerçekleştirilmesi belirtilmiştir.
- c. **Yerel Yönetimin Gastronomi Açısından Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Devrek yerel yönetiminin gastronomi açısından yapmayı planladığı bir Devrek simit fırını olduğu ifade edilmiştir. Bu simit fırınında tarihi Devrek simidinin pişirilme özellikleri gözetilerek üretim yapılmasının planlandığı söylenmiştir. Gastronomi alanında yapılan çalışmalar olarak; Egemenlik mesire alanında yerel yönetime ait bir restoranın kurulması ve Devrek-Ereğli Karayolu üzerinde Devrek seyir terasının kurulması, bünyesinde bir kafeteryanın yerel yönetim tarafından işletilmesi belirtilmiştir. Ayrıca ilçede kadınlar tarafından kurulan Devrek Güneşi isimli kadın kooperatifi ile de coğrafi işaretli gastronomik ürünler üzerinde çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.
- d. **İlçede Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halk Açısından Etkileri:** İlçede turizm faaliyetlerinin az olmasından dolayı yerel halkın turizmden çok faydalanmadığı, dolayısıyla da turizm faaliyetlerini artırmak için katkı sağlamadığı vurgulanmıştır. Ancak özellikle gastronomi boyutunda ilçede yöresel ürünlerin çeşitliliğine bağlı olarak kadın kooperatiflerinin aktif çalışması, yöresel ürün satışı gerçekleştirmelerinin bölgeye katkısının olduğu söylenmiştir. Halk pazarında mevsime göre yöreye özgü ürünlerin satışının gerçekleştirilmesinden dolayı çevre ilçelerden pazara ziyaretlerin gerçekleştiği ve bu durumun yerel halka maddi anlamda katkı sağladığı ifade edilmiştir.
- e. **Yerel Yönetimin Turizm Açısından Gerçekleştirdiği Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri:** Devrek yerel yönetiminin turizm tanıtım ve pazarlama faaliyetleri arasında her yıl Doğu Akdeniz Uluslararası Turizm ve Seyahat Fuarı'nda (EMITT) ve Yöresel Ürünler Fuarı'nda (YÖREX) stant açarak ilçenin yöresel turistik değerlerini ve ürünlerini tanıttıklarını, yerel yönetim tarafından gerçekleştirilen ziyaretlerde hediye olarak ilçenin coğrafi işaretli ürünlerinin takdim edildiği, ayrıca ilçenin turizm açısından tanıtımı için resmi web sayfasında şehir rehberi adı altında bir bölüm bulunduğu söylenmiştir.
- f. **Yerel Yönetimin Diğer Paydaşlarla İş Birliği, Destek ve Koordinasyon Çalışmaları:** Devrek yerel yönetiminin turizm alanında herhangi bir komisyonunun olmadığı ve yerel yönetimin diğer paydaşlarla etkin ve verimli bir iş birliği olmadığı ifade edilmiştir. Özellikle merkezi yönetimle turizm ile ilgili bilgi ve fikir alışverişisi konusunda eksikliklerin ve aksaklıkların da bulunduğu vurgulanmıştır.

4.3. Karadeniz Ereğli İlçesi Yerel Yönetimine ait Bulgular

- a. **İlçe ile İlgili Tanıtıcı Bilgiler:** Karadeniz Ereğli ilçesi, Zonguldak ilinin batısında yer alan 782 km² yüz ölçüme sahip, nüfus açısından Zonguldak'ın en kalabalık ilçesidir. Karadeniz Ereğli yerel yönetimleri tarafından ilçe “Sevgi, Barış ve Dostluk Kenti” sloganı ile anılmakta ve tanıtılmaktadır. Türkiye 2020 nüfus sayımı sonuçlarına göre ilçede toplam 176.642 kişi ikamet etmekte olup, 121.237 kişi de şehir merkezinde ikametini sürdürmektedir. İlçede özellikle sanayi ve turizm iş alanları diğer ilçelere

göre daha gelişmiş durumdadır. Denizi, doğası ve sanayisi ile ön plana çıkan ilçede kurulmuş olan Ereğli Demir Çelik Fabrikası hem ilçe hem de ülke ekonomisine büyük katkılar sağlamaktadır. Buna ilaveten; ilçede yer alan taş kömürü ocakları da ilçenin sanayi alanında gelişmesine katkı sağlamaktadır. İlçede kurulma aşamasında olan organize sanayi, tam aktif olduğunda ise ilçe ekonomisine daha büyük girdi sağlayacaktır. İlçede uluslararası değere sahip tersaneler de yer almaktadır. İlçeye ulaşım kara ve deniz yolundan yapılmakta, deniz yolu ile ulaşım sadece yük boşaltma ve yükleme amacıyla gerçekleştirilmektedir. İlçenin kara yolu ile Ankara'ya uzaklığı 300 km., İstanbul'a 280 km. olup ilçe konum açısından avantajlı bir lokasyonda yer almaktadır. İlçenin en yakın havaalanı olan Zonguldak Havaalanına uzaklığı ise 102 km.'dir. İlçe 120 km. boyunca deniz kıyı şeridinde sahip olup, sahil şeridi boyunca birçok doğal plaj ve tesisler bulunmaktadır. Karadeniz Ereğli özellikle sosyal alanları, çevre düzenlemeleri ve ticari anlamda hareketli olmasından ötürü Zonguldak genelinde bir çekim merkezi konumunda olup; gelecekte il olabilecek potansiyel ilçe olarak gösterilmektedir.

- b. **Yerel Yönetimin İlçede Turizm ile İlgili Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Karadeniz Ereğli yerel yönetiminin turizm ile ilgili yaptıkları çalışmalar arasında; belediyede kültür ve sosyal işler müdürlüğü bünyesinde turizm biriminin oluşturulması, ulusal ve uluslararası anlamda kültür etkileşimi sağlama amacıyla 7 adet şehir ile kardeş şehir protokolünün yapılması, denizkızı mitolojisinden yola çıkarak Akarca Mahallesi Akkuyu Meydanı adı verilen meydanın oluşturulması, denizkızı müzesinin kurulması, belirtilen meydana altyapı ve çevre düzenlemesi çalışmalarının gerçekleştirilmesi, kadınların satışlarını gerçekleştirebilecekleri el işi pazarının kurulması, sahil bandı üzerinde ilçenin coğrafi işarete sahip ve el sanatları değeri olan yöresel Elpek bezinin tanıtımı ve pazarlanması için Elpek Evi'nin kurulması, sahil bandında ahşap oyma, gemi modelciği, seramik, çini, ebru sanatı, sedef kakma, naht sanatı, elpek bezi, filografi, sepetçilik, cam şekillendirme gibi sanatsal faaliyetlerin yer aldığı ve yapılan ürünlerin satışının ve sunumlarının gerçekleştirildiği Sanat Sokağı'nın kurulması, sahilde ilçeyi ziyaret eden insanların ve yerel halkın faydalanabileceği Halk Kafe'nin kurulması, ziyaretçilerin ve yerel halkın ilçe doğasından faydalanabilecekleri mesire ve piknik alanlarının oluşturulması, belediyeye ait plaj tesisinin kurulması, 14 km'lik bisiklet ve yürüyüş yolunun yapılması, 2023 yılında yerel yönetim tarafından ortalama 600 oyuncak barındıran Türkiye'nin 9. Oyuncak Müzesi olan Kdz. Ereğli, Oyuncak Evi ve Atölyesi'nin oluşturulması olarak açıklanmıştır. Yerel yönetim tarafından yapılması planlanan çalışmalar olarak da; sahilde askeri alan içerisinde yer alan sit alanında bulunan Ceneviz Kalesi ve içerisinde yer alan arkeolojik eserlerin resmi protokol ile belediyeye devredilmesi ile birlikte bu alanların ziyarete açılması, Karadeniz Ereğli Devlet Sanatçısı Ressam Osman Zeki Oral'ın evinin müze ve sanat evine dönüştürülmesi çalışmaları, Derviş mezarlığı denilen alandan Ereğli sahile teleferik kurulması, Ereğli Radar Tepesi adı verilen lokasyona yamaç paraşütü tesisinin kurulmasının planlandığı ifade edilmiştir.
- c. **Yerel Yönetimin Gastronomi Açısından Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Yerel yönetimin ilçede kurulan Kadın Gücü isimli kooperatifi yöresel ürün üretimi ve pazarlaması konusunda destekledikleri, her yıl geleneksel olarak Hamsi Festivali gerçekleştirdikleri, belediye tarafından kurulan Halk Kafe'de kooperatif tarafından üretilen yiyecek-içecek ürünlerinin satışa sunulduğu, ancak buna rağmen yerel yönetimin gastronomi açısından faaliyetlerinin yetersiz kaldığı söylenmiştir.
- d. **İlçede Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halk Açısından Etkileri:** Yerel yönetime göre ilçede sanayinin ilçenin lokomotif olması ve ilçede yaşayan insanların sosyoekonomik durumlarının yüksek olmasının, yerel halkın turizm ile ilgili

faaliyetlere önem vermemesine sebep olduğu ve bu yüzden yerel halk tarafından turizm potansiyelinin kullanılmadığı belirtilmiştir.

- e. **Yerel Yönetimin Turizm Açısından Gerçekleştirdiği Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri:** Karadeniz Ereğli ilçesi yerel yönetimi ilçenin turizm alanında tanıtımı ve turizm ürünlerinin pazarlanması için resmi sosyal medya hesaplarının olduğunu belirtmiştir. Bu sosyal mecralarda turizm ile ilgili duyuru ve haberlerin paylaşımının gerçekleştirildiği, bunun yanında belediyenin web sitesinde turizm bilgi köşesi adında bir alan oluşturulduğu ifade edilmiştir. İlçe isminin en çok anıldığı festivallerin tanıtımı konusunda bu mecraların büyük payının olduğu, yine düzenlenen EXPO, YÖREX, EMITT gibi ulusal ve uluslararası turizm ile ilgili fuarlara katılım sağlanarak ilçe tanıtımına katkı verildiği, fuarlar için belediyenin yöresel ve turizm değerlerinin anlatıldığı kitapçık ve broşürlerin hazırlanarak dağıtıldığı vurgulanmıştır.
- f. **Yerel Yönetimin Diğer Paydaşlarla İş Birliği, Destek ve Koordinasyon Çalışmaları:** Karadeniz Ereğli yerel yönetimine göre ilçede Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Turizm Fakültesi bulunmasına rağmen turizm konusunda iki kurum arasında iş birliği ve desteğin yeterli olmadığı, Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın hibe ve projelerinden yeterli desteği göremedikleri ifade edilmiştir. Bunun yanında Tarihi Kentler Birliği ve Zonguldak Turizm Altyapı Hizmet Birliği'ne de üye olunduğu ve bu birlikler ile iş birliği içerisinde oldukları söylenmiştir.

4.4. Zonguldak Merkez İlçesi Yerel Yönetimine ait Bulgular

- a. **İlçe ile İlgili Tanıtıcı Bilgiler:** Zonguldak il merkezi Batı Karadeniz'de yer alan Karadeniz'e batı ve kuzeyden kıyısı olan, 3.310 km²'lik yüz ölçümü ile Türkiye'nin topraklarının %0,06'sını kaplayan, madencilik ve endüstriyel miras ile anılan, resmi olarak Türkiye'nin ilk ilidir (Zonguldak Valiliği, 2024). 2020 Türkiye Nüfus Sayımı sonuçlarına göre merkez ilçenin toplam nüfusu 117.360 iken bu nüfusun 99.712'si şehir merkezinde ikamet etmektedir. Merkez ilçe ulaşım altyapısı ve çeşitliliği açısından zengin bir durumda olup, deniz, kara, demir ve hava yolu ile ulaşım imkânına sahiptir. Demir yolu vasıtasıyla 136 km'lik hat boyunca hem yük hem de yolcu taşımacılığı gerçekleştirilmektedir. Merkez ilçede liman bulunmakta olup denizler ağırlıklı olarak yük taşımacılığında kullanılmaktadır. Hava yolu vasıtasıyla da hem yurt içi hem de yurt dışı seferler bulunmakta olup merkez ilçe ile hava alanı arasındaki mesafe 47 km.'dir. Merkez ilçe ile havaalanına kara yolu ile ulaşım sağlanabildiği gibi demir yolu ile de ulaşım sağlanabilmektedir. Ayrıca merkez ilçe, nüfus yoğunluğunun olduğu alanlara da yakın mesafededir. Kara yolu ile Ankara'ya 273 km., İstanbul'a ise 336 km. mesafe uzaklıktadır. Ekonomik olarak doğal kaynaklara endeksli bir ekonomiye sahip olan merkez ilçe özellikle madencilikte Türkiye'deki taş kömürünün bulunduğu tek merkezdir ve şehrin varoluş sebebidir. Merkez ilçenin Türkiye'deki en yüksek ormanlık alan yoğunluğuna sahip üçüncü yer olması, bölgede orman ürünleri endüstrisinin gelişmesine zemin hazırlamıştır (Zonguldak Valiliği, 2024). Merkez ilçenin arazi yapısının sarp ve bozuk olması özellikle tarım faaliyetlerini kısıtlamış olup tarım dışı faaliyetlere daha çok ağırlık verilmesine sebep olmuştur.
- b. **Yerel Yönetimin İlçede Turizm ile İlgili Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Merkez yerel yönetimi tarafından turizm ile ilgili yapılması öngörülen çalışmalar olmasına rağmen ödenek azlığından dolayı bu çalışmaların hayata geçirilemediği ve sadece planlama aşamasında kaldığı ifade edilmiştir.
- c. **Yerel Yönetimin Gastronomi Açısından Yapmayı Planladığı ve Yaptığı Çalışmalar:** Yerel yönetimin gastronomi ile ilgili yaptığı ve yapmayı planladığı herhangi bir çalışmanın bulunmadığı merkez yerel yönetimi tarafından belirtilmiştir.
- d. **İlçede Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halk Açısından Etkileri:** Merkez ilçe yerel yönetimine göre ilçe yerel halkının turizm hareketlerine çok açık olmadığı, turizm faaliyetlerine katılmak istemedikleri, daha çok ticaret alanına ağırlık verdikleri belirtilmiştir.

- e. **Yerel Yönetimin Turizm Açısından Gerçekleştirdiği Tanıtım ve Pazarlama Faaliyetleri:** Merkez ilçe yerel yönetiminin turizm ile ilgili etkinlik ve çalışmaları sosyal medya aracılığıyla yayınladıklarını, ayrıca belediyenin web sayfasında kent rehberi kısmının da bulunduğu ifade edilmiştir.
- f. **Yerel Yönetimin Diğer Paydaşlarla İş Birliği, Destek ve Koordinasyon Çalışmaları:** Yerel yönetime göre yerel yönetimin turizm alanı ile ilgili diğer paydaşlarla iş birliği ve destek çalışmaları bulunmamaktadır.
- 4.5.Çaycuma, Devrek, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Merkez Yerel Yönetimlerinin Turizm Politikaları ve Uygulamalarının Karşılaştırılması**

Bu bölümde Kılıç (2006) tarafından gerçekleştirilen “Belediyelerin Turizme İlişkin Faaliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Uygulama” adlı çalışmada belirlenen belediyelerin turizme ilişkin faaliyet türlerinden (pazarlama faaliyetleri, kültürel faaliyetler, çevre faaliyetleri ve denetim faaliyetleri) faydalanarak Zonguldak yerel yönetiminin turizm alanında planladıkları/yaptıkları faaliyetlerin karşılaştırması yapılmıştır. Tablo 2’de yer alan Çaycuma, Devrek, Kdz. Ereğli ve Zonguldak Merkez ilçelerinin turizm alanında yapmaları gereken faaliyet türleri ve faaliyetlerin planlanma ve yapılma yoğunluğu incelendiğinde hem planlama hem de uygulama açısından en çok faaliyete sahip olan ilçelerin sırasıyla Kdz. Ereğli, Çaycuma, Devrek ve Zonguldak Merkez olduğu saptanmıştır. Çaycuma ilçesi yerel yönetimi özellikle turizm altyapısını güçlendirme, yöresel ürün üretimini yaygınlaştırma, tarihi ve kültürel alanların turizme kazandırılması konusunda faaliyetlerin üzerinde yoğunlaşırken, Devrek ilçesi kamping alanları ile ilgili altyapı oluşturma ve coğrafi işaretli ürünlerin satış ve pazarlama faaliyetlerini artırma üzerinde yoğunlaşmıştır. Kdz. Ereğli ilçesinde turizme uygun alanların altyapı ve çevre düzenleme çalışmalarının yapılması, ilçenin tarihi ve kültürel değerlerini somutlaştırmak için çeşitli temalarda müzelerin kurulması, kültür ve sanat alanlarında kurslar düzenlenmesi, yöresel ürünlerin satışı ve pazarlanması için uygun alanların tahsisi ve düzenlenmesi, ziyaretçilerin ve yerel halkın faydalanabileceği sosyal alan ve tesislerin kurulması ve işletilmesi faaliyetlerine odaklanılmıştır. Zonguldak Merkez yerel yönetimi ise ödenek azlığından dolayı herhangi bir faaliyet planladıklarını ve yapmadıklarını belirtmiştir.

Bu sonuçlar karşılaştırıldığında Zonguldak ilindeki yerel yönetimlerin 2023 Türkiye Turizm Stratejisi’ne göre turizm faaliyetlerini ve turist sayısını artırmak için yapmaları gereken faaliyetler açısından ağırlıklı olarak Çaycuma çevre faaliyetleri (altyapı, çevrenin korunması ve düzenlenmesi, imar), kültürel faaliyetler, pazarlama faaliyetleri ve denetim faaliyetleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Devrek ilçesi yerel yönetimi pazarlama faaliyetleri, çevre (altyapı) faaliyetlerine, Kdz. Ereğli yerel yönetimi tanıtım ve pazarlama faaliyetleri, kültürel faaliyetleri (müze kurma, ulusal ve uluslararası kültür ve turizm etkinlikleri düzenleme, kültür varlıklarını koruma çalışmaları yapma), çevre faaliyetleri (altyapı, çevrenin korunması ve düzenlenmesi, imar), denetim faaliyetleri (planlama ve yapılaşma denetimi, çevre denetimi, tesis ve işletmelerin denetimi) üzerine yoğunlaşmıştır. Zonguldak Merkez yerel yönetiminin ise turizm ile ilgili herhangi bir faaliyete yoğunlaşmadığı söylenebilir.

Tablo 2: Çaycuma, Devrek, Karadeniz Ereğli ve Zonguldak Merkez İlçelerinin Turizm Alanında Yapmaları Gereken Faaliyet Türleri ile Faaliyetlerin Planlanma ve Yapılma Yoğunluğu

Faaliyet Türleri	Çaycuma	Devrek	Kdz. Ereğli	Merkez
a. Pazarlama Faaliyetleri	Yoğun	Yoğun	Yoğun	Seyrek
b. Kültürel Faaliyetleri	Seyrek	Seyrek	Yoğun	Seyrek
c. Çevre Faaliyetleri	Yoğun	Seyrek	Yoğun	Seyrek
d. Denetim Faaliyetleri	Yoğun	Yoğun	Yoğun	Yoğun

Zonguldak ilindeki yerel yönetimler arasında gastronomi alanıyla ilgili en çok faaliyet planlayan ve gerçekleştiren ilçenin sırasıyla Kdz. Ereğli ve Devrek ilçeleri olduğu saptanmıştır. Her iki yerel yönetimin de yöresel ürün satan kooperatifler ile iş birliği yaparak yöresel ürünleri tanıtmaya faaliyetlerine odaklandıkları belirlenmiştir. Devrek yerel yönetiminin özellikle yöresel yemekleri turizme kazandırma, Devrek simidinin üretimini standartlaştırma, Çaycuma ilçesinin denize kıyısının olmasından dolayı balık temalı restoranların sayısı ve kalitesini artırma çalışmaları, Kdz. Ereğli ilçesinin yöresel yemeklerin tanıtımı ve pazarlanması üzerine faaliyetler üzerinde yoğunlaştıkları saptanmıştır. Yerel yönetimlerin yapmaları gereken faaliyetler açısından gastronomi alanında ağırlıklı olarak pazarlama faaliyetlerini planladıkları ve uygulamalar gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Zonguldak ilindeki turizm faaliyetlerinin yerel halk açısından etkileri karşılaştırıldığında, Çaycuma yerel yönetimine göre yerel halkın turizm alanının bölgeye katkısının olduğu inancının bulunduğu ve turizm alanını önemsedikleri ifade edilmiştir. Devrek yerel yönetimine göre yerel halkın turizm alanından çok faydalanamadığı, turizmi canlandırmak için katkı sağlanamadığı, sadece gastronomi alanında yerel halkın katkısının yüksek olduğu bulunmuştur. Kdz. Ereğli yerel yönetimine göre ilçede sanayinin ağırlıklı olmasından dolayı yerel halkın turizme önem vermedikleri, Zonguldak merkez yerel yönetimine göre ise yerel halkın turizm hareketlerine çok açık olmadıkları saptanmıştır. Buna göre ilçeler arasında turizme önem veren ve bu konuda yerel halkın en çok katkısının olduğu ilçenin Çaycuma ilçesi olduğu söylenebilir.

Zonguldak ilindeki yerel yönetimlerin turizm alanında gerçekleştirdikleri tanıtım ve pazarlama faaliyetleri açısından en yoğun çalışmalar gerçekleştiren ilçenin Kdz. Ereğli olduğu, en az çalışmalar gerçekleştiren ilçenin ise Zonguldak merkez olduğu tespit edilmiştir. Çaycuma yerel yönetiminin tanıtım ve pazarlama faaliyetleri olarak sosyal medyanın etkin kullanımı, kent rehberi oluşturma ve kent ve turizm ile ilgili bilgileri sürekli güncel tutma çalışmaları yapıldığı belirlenmiştir. Devrek yerel yönetiminin fuarlar aracılığıyla turizm alanında tanıtım yapma ve web sitesinde şehir rehberi oluşturma faaliyeti dikkat çekmektedir. Kdz. Ereğli yerel yönetiminin turizm alanında tanıtım ve pazarlama için belediyede kültür ve turizm birimi kurma, sosyal medyayı aktif kullanma, kültürel etkinlikler ve festivaller organize etme, ulusal ve uluslararası fuarlara katılım sağlama, turizm alanıyla ilgili kitapçık ve broşürler hazırlama önemli çalışmalar arasındadır. Zonguldak Merkez yerel yönetiminin ise sosyal medyayı aktif kullanma faaliyetlerinin bulunduğu saptanmıştır.

Zonguldak ilindeki yerel yönetimlerin diğer paydaşlarla iş birliği, destek ve koordinasyon çalışmaları karşılaştırıldığında, en çok iş birliği yapan ilçenin Kdz. Ereğli ilçesi olduğu belirlenmiştir.

5. Sonuç ve Öneriler

Türkiye gerek tarihi ve doğal güzellikleri gerekse de kültürel mirası ile yüksek turizm potansiyeli olan bir ülke konumundadır. Turizm sektör anlamında tek başına değil, meydana getirdiği istihdam ve zincirleme sektörlerle faydaları ile yekûn değerlendirilmelidir. Yerel yönetimler, turizm faaliyetinin hayata geçirildiği bölge anlamında bakıldığında turizm faaliyetlerini destekleme/desteklememe hususunda önem arz etmektedir. Turizm potansiyeli yüksek olan coğrafyalarda turizm, yerel yönetimler vasıtası ile yerel ekonomiye önemli katkılarda bulunmaktadır. Bu nedenle yerel yönetimlerin turizm ile ilgili önemli görevleri bulunmaktadır. Kazkondur, Kıyıcı ve Bürücü Kazkondur (2025) tarafından yerel yönetimlerin perspektifinden Zonguldak'ın ilçelerinin alternatif turizm potansiyellerinin ve SWOT analizlerinin karşılaştırılması amacıyla yapılan çalışmada Zonguldak'ın seçilmiş ilçelerine yönelik alternatif turizm ile ilgili mevcut durumları ortaya konulmuş, Zonguldak turizmi ile ilgili yapılacak çalışmalar

için öneriler sunulmuştur. Yapılan bu çalışmada ise Kazkonda ve diğ. (2025) çalışmasında yer alan öneriler dikkate alınarak destinasyonların hem bölge halkı için yaşanılabilir hem de turistler için çekici alanlar haline dönüştürülmesinde ve sürdürülebilir bir turizm gelişiminin sağlanmasında oldukça önemli bir sorumluluk taşıyan yerel yönetimlerin faaliyetleri incelenmiş, Zonguldak ilçelerinin yerel yönetimlerinin turizm politikaları ve uygulamalarının karşılaştırması yapılarak değerlendirilmesi gerçekleştirilmiştir.

Yerel yönetimler, kuruluş itibarıyla hizmet üreten birimler olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde turizm sektörü önemli bir hizmet arzı üretmiş ve bu durum taleplerin artması biçiminde tezahür etmiştir. Yerel yönetimlerin turizm sektörüne bakış açısı sektörün gelişmesi noktasında önemlidir.

Zonguldak örneğinde yerel yönetimlerin turizm alanında planladıkları ve yaptıkları faaliyetler ile yapmaları gereken faaliyetlerin karşılaştırmasını yapmak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre; ilçe yerel yönetimleri arasında en çok faaliyet planlayan, uygulayan ve yapmaları gereken faaliyetleri yerine getiren ilçenin Kdz. Ereğli olduğu, pazarlama faaliyetleri, kültürel faaliyetler, çevre faaliyetleri ve denetim faaliyetlerinin imkânlar çerçevesinde ilçe turizm potansiyelinin farkında olunarak planlandığı veya gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır. Turizm alanında yapılması gereken faaliyetlere göre turizm alanındaki faaliyetlerini planlayan/gerçekleştiren ikinci ilçe yerel yönetimi ise Çaycuma ilçe belediyesidir. Özellikle Çaycuma ilçesi kültürel faaliyetler açısından ilçe potansiyeli yüksek olmasına rağmen bu potansiyel ile ilgili yeterli planlama ve uygulama gerçekleştirilmediği sonucu elde edilmiştir. Devrek ilçesi yerel yönetiminin ise çevre faaliyetleri ve kültürel faaliyetler konusunda yapmaları gereken faaliyetleri yeterince planlayamadıkları ve gerçekleştiremedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Zonguldak Merkez ilçe belediyesinin ise turizm alanında denetim faaliyetlerinden başka herhangi bir faaliyet türünde planladıkları ve uyguladıkları faaliyetlerin olmadığı görülmektedir. Bu sonuca göre Kdz. Ereğli ve Çaycuma, turizme önem veren, turizm alanına yatırım yapan ve bu alandan beklentisi olan ilçe yerel yönetim birimlerine sahip ilçe belediyeleri olarak ön plana çıkmaktadır. Her ne kadar sonuç bu şekilde olsa da özellikle bu ilçeler turist çekme noktasında yetersiz kalmaktadır. Bu durumun ana sebebini ise bölgede turistin ihtiyacını karşılayacak otel/motel/apart biçiminde konaklama imkânı sunan alanların yeteri kadar olmaması oluşturmaktadır. Sadece bu sebepten ötürü bile turist, çalışmanın sınırlılıklarında yer alan, özellikle Kdz. Ereğli ve Çaycuma ilçelerini günü birlik seyahatler mantığında tercih etmektedir. Bu da destinasyonun cazibe değerini düşüren bir etken olarak kabul edilebilmektedir. Devrek Belediyesi her ne kadar doğa turizmi açısından ön plana çıkması gereken bir ilçe konumunda olsa da bu durumu kullanamamaktadır. Kdz. Ereğli ve Çaycuma ilçelerinde olduğu üzere Devrek destinasyonunda da turistlerin konaklama yapabileceği alternatif işletme sayısı azdır. Bu da turistin bölgeyi tercih etmesi durumunu negatif yönde etkileyen bir unsur olarak kabul edilebilmektedir.

Günümüzde sosyal medya kişilerin mekânları tercih etmesi için önemli bir kriterdir. Bu kriter için belediyelerin iletişim ağını kuvvetlendirmesi, turistler açısından kentte rahat hareket edebilecekleri gezilecek görülecek yerleri içeren içeriklerin oluşturulması bölgenin tercih edilmesini kolaylaştıran bir etken olarak kullanılabilir. Belediyelerin internet sayfalarında Kent Rehberi sekmesi var olsa da görünürlüğü artırmak adına sosyal medya hesaplarının aktif kullanılması, şehrin tanıtımı için ortak akıl ile hareket edilmesi anlamını taşır ki böylece turizm faaliyetleri açısından standartlar oluşturulabilir.

Sonuçlardan yola çıkarak bölge genelinde öneri olarak; Zonguldak ilçelerindeki yerel yönetimlerin turizm ile ilgili SWOT³ analizlerini oluşturarak, özellikle turizm noktasında çalışmada da yer alan ve önem arz eden Türkiye Turizm Stratejisi ile bütünleşmiş şekilde planlama ve uygulamaları yapmaları gerekmektedir. Yerel yönetimler alt ve üst yapı faaliyetlerini yalnızca bölgede yaşayan vatandaşlar için değil destinasyonu tercih eden veya etme ihtimali olan turistleri de göz önünde bulundurarak yaparsa hem bölgenin turizm görünürlüğü artacak hem de yerel halk turizm faaliyetlerine gönüllü bir biçimde “doğal” olarak destek olmuş olacaktır. İlçelerde en büyük sorun olan çevre faaliyetlerinden konaklama işletmesi sayısının az olması ilçelerin genelinin turist çekme cazibe oranını düşürmektedir. Bunun için kesinlikle konaklama problemini çözmek için doğa turizmi, yayla turizmi, kıyı turizmi gibi turizm çeşitleri potansiyeli bulunan ilçelerde uygun sayıda ve kalitede konaklama tesisleri kurulması teşvik edilmeli ve planlanmalıdır. Ayrıca problemlerin çözümü noktasında yerel paydaşlar ile ortak akıl yürütülmesi bölgenin gelişimi açısından yararlı olacaktır. Problemler koordineli bir biçimde hareket edildiği takdirde çok kısa sürede nihayete kavuşturulabilecektir. Yerel yönetimler aynı zamanda turizm konusunda yerel halkı bilinçlendirerek, yerel halkı da turistik faaliyetlere dâhil ederek bölge için kurum imajı yaratmak amacıyla çabalarsa yörenin cazibe merkezi hâline gelme olasılığı da artacaktır. Yalnızca konaklama sorununun çözümü bölgenin sorunlarını çözmek açısından yeterli değildir. Bu tesislerde çalışabilecek nitelikli ara elemanın yetiştirilmesi önemlidir. Mekân tek başına problemlerin çözümü için yeterli değildir ki bunun nitelikli ara elemanlar ile desteklenmesi gerekmektedir. Ayrıca alternatif turizm potansiyelleri iyi değerlendirilerek Zonguldak ilindeki bu turizm türlerinin meydana getirmiş olduğu fırsatlardan yıl boyu faydalanılması ekonomik kalkınma için de önem arz etmektedir. Turizm salt dönemsel olarak bölgeye katkı sağlayan bir faaliyetten ziyade bölge açısından her mevsim ekonomik ve kültürel duruma hizmet eden bir sektördür. Yerelde turizm potansiyeli arttıkça bölgenin görünürlüğü de artacaktır. Tanıtım faaliyetleri yapılırken bölge insanlarının yaşam tarzı ve endişeleri de göz önünde bulundurularak hareket edilmesi, halkın desteğini alabilmek adına büyük önem taşımaktadır.

6. Kaynakça

- Acar, D. (2020), “Turizmin Tarihi Kökenleri-1: Eski Çağlar-Mezopotamya Uygarlıkları, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 31(3), ss. 307-313.
- Akçay, S. ve Koca, E. (2024), “Nitel Araştırmalarda Veri Doygunluğu”, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 24(3), ss. 829-848.
- Alaeddinoğlu, F. (2008), “Sivas Kentinde Halkın Turiste ve Turizme Bakışı”, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 5(2), ss. 1-17.
- Bacon, M. and Pelley, B. (1993), “Local Government Reorganisation –Tourism’s Chance or Peril?”, *Insights*, ss. A5-A13.
- Bahçe, A. S. (2009), “Kırsal Gelişimde Kültür (Mirası) Turizmi Modeli”, *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), ss. 1-12.
- Baş, M., Kılıç, B. ve Güçer, E. (2007), “Türkiye’de Yerel Yönetimler ve Turizm”, <https://www.mevzuatdergisi.com/2007/11a/01.htm> (15.05.2024).
- Bayer, M. Z. (1992), *Turizme Giriş*, 1. Baskı, İstanbul: İşletme Fakültesi.
- Belediye Kanunu (2005), 5393 Belediye Kanunu, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5393-20150404.pdf> (6.06.2024).

³ Güçlü ve zayıf yönlerin yer aldığı iç analiz ile fırsat ve tehditlerin yer aldığı dış analiz yoluyla bilgi sağlayan bir stratejidir (Yaman, 2021).

- Cai, L. A. (2002), "Cooperative Branding for Rural Destinations", *Annals of Tourism Research*, 29(3), ss. 720-742.
- Coşkun, A. V. (1999), "Yerel Yönetimler ve Demokrasi", *Türk İdare Dergisi*, 422(1), ss.93-110.
- Çamyamaç, A. (2017), "Dünya Turizm Örgütü", *İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8(2), ss.159-186.
- Dünya Turizm Örgütü-WTO (1999), "Sustainable Development of Tourism", *Guide for Local Authorities on Developing Sustainable Tourism-An Annotated Bibliography* (1999), Madrid. <http://sdt.unwto.org/en/content/publications-1> (01.06.2024).
- Dyer, P., Gürsoy, D., Sharma, B. and Carter, J. (2007), "Structural Modeling of Resident Perceptions of Tourism and Associated Development on the Sunshine Coast", *Australia, Tourism Management*, 28(2), ss.409-422.
- Emekli, G. (2006), "Coğrafya, Kültür ve Turizm: Kültürel Turizm", *Ege Coğrafya Dergisi*, 15(1-2), ss. 51-59.
- Farmaki, A., Altınay, L., Botterill, D. and Hilke, S. (2015), "Politics and Sustainable Tourism: The Case of Cyprus". *Tourism Management*, 47(1), ss. 178-190.
- Garda, B., ve Temizel, M. (2016), "Sürdürülebilir Turizm Çeşitleri", *Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi* (12), ss. 83-103.
- Golzardi, F., Sarvaramini, S., Sadatasilan, K. and Sarvaramini, M. (2012), "Residents Attitudes Towards Tourism Development: A Case Study of Niasar, Iran". *Research Journal of Applied Sciences, Engineering and Technology*, 4(8), ss. 863-868.
- Göymen, K. (2004), "Yerel Kalkınma Önderi ve Paydaşı Olarak Belediyeler", <https://research.sabanciuniv.edu/id/eprint/1427/1/KorelGoymen.pdf> (01.06.2024).
- Hall, C. M. (1994), *Tourism and Politics: Policy, Power and Place*. Chichester: John Wiley and Sons.
- Jeffries, D. (2007), *Governments And Tourism*, London: Routledge.
- Keleş, R. (2012), *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, İstanbul: Cem Yayınları.
- Kazkonda, İ., Kıycı, Ş., ve Bükürücü Kazkonda, Ş. (2025). "Yerel Yönetimlerin Perspektifinden Zonguldak'ın İlçelerinin Alternatif Turizm Potansiyellerinin ve SWOT Analizlerinin Karşılaştırılması", *Kent Akademisi Dergisi*, 18(2), ss. 800-826.
- Keskin, A. (2016), "Yerel Kalkınmada Yerel Yönetimlerin Rolü: Turizm Örneği", *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 30(1), ss. 143-154.
- Kılıç, G. (2006), "Belediyelerin Turizme İlişkin Faaliyetlerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Uygulama", *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 15(3), ss. 79-110.
- Koçak, A. ve Arun, Ö. (2013) "İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu", *Selçuk İletişim*, 4(3), 21-28.
- Küçükaslan, N. (2006), "Özel İli Turizminde Niş Pazarlamanın Yeri", *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 2(1), ss.1-32.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2007), Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Eylem Planı 2007-2013, <https://www.ktb.gov.tr/Eklenti/906,ttstratejisi2023pdf.pdf?0> (01.06.2024).

- Lu, J. and Nepal, S. K. (2009), "Sustainable Tourism Research: An Analysis of Papers Published in the Journal of Sustainable Tourism", *Journal of Sustainable Tourism*, 17(1), ss. 5-16.
- Negiz, N. ve Akman, E. (2011), "Yerel Yönetimlerin Turizme Yönelik ve Turizmi Etkileyen Hizmetleri: Olması Gereken- Gerçekleşen Düzleminde Bir Değerlendirme", *I. Uluslararası IV. Ulusal Eğirdir Turizm Sempozyumu*, 1-4 Aralık 2011, ss. 773-786.
- Oğuzhan, A., D. Küçükaltan ve E. Boyacıoğlu (2005), "Bölgesel Kalkınmada Kültürel Turizmin Etkisi: Kırkpınar Yağlı Güreşleri Örneği", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 1-22.
- Özök, F. (2013), "Sürdürülebilir Turizmde Yerel Yönetimlerin Önemi; Bozcaada Örneği", *Sosyal ve Beşerî Bilimler Dergisi*, 5(1), ss. 409-418.
- Pearce, D. G. (1991), "Challenge and change in East European Tourism: A Yugoslav Example". In, M. T. Sinclair, & M. J. Stabler (Ed.), *The Tourism Industry: An international analysis*, Wallingford: CAB International, ss. 223-240.
- Pezikoğlu, F. (2012), "Sürdürülebilir Tarım ve Kırsal Kalkınma Kavramı İçinde Tarım-Turizm-Kırsal Alan İlişkisi ve Sonuçları", *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2012(1), ss. 83-92.
- Scutariu, Adrian-Liviu ve Scutariu, Petronela (2023), "Perceptions Of Local Government and The Residents Regarding Rural Tourism Development Effects. Survey in The Suceava County-Romania", *Rural Sociology*, 53(4), ss. 1-16.
- Selvi, M. S. ve S. Şahin (2012), "Yerel Yönetimler Perspektifinden Sürdürülebilir Turizm: Batı Karadeniz Bölgesi Örneği", *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 2(2), ss. 23-36.
- Sezgin, M. ve Karaman, A. (2008), "Turistik Destinasyon Çerçevesinde Sürdürülebilir Turizm Yönetimi ve Pazarlaması", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2008(19), ss. 429-438.
- Shone, M. C., Simmons, D. G. and Dalziel, P. (2016), "Evolving Roles for Local Government in Tourism Development: A Political Economy Perspective", *Journal of Sustainable Tourism*, 24(12), ss.1674-1690.
- Tortop, N., İşbir, E. G., Aykaç, B. Yayman, H., ve Özer, M. A. (2007). *Yönetim Bilimi*, 7. Baskı, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Türkay, O. ve Saraç, Ö. (2019), "Altyapı, Üstyapı ve Çevre Sorunlarının Turist Şikayetleri Kapsamında Değerlendirilmesi ve Yerel Yönetimlerin Çözüm Potansiyeli: Antalya Örneği", *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(Ek Sayı), ss. 98-110.
- Urry, J. (2009). "Sociology And Climate Change", *The Sociological Review*, 57(2_suppl), ss. 84-100.
- Usta, Ö. (2002), *Genel Turizm*, İzmir: Anadolu.
- Ünlüönen, K. ve Tayfun, A. (2003), "Turistlerin Yerli Halkın Tüketim Davranışlarına Etkileri Üzerine Ampirik Bir Çalışma", *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), ss.133-150.
- Ünlüönen, K., Tayfun, A. ve Kılıçlar, A. (2007), *Turizm Ekonomisi*, Ankara: Nobel Yayınları.

- Yaman, F. (2021). "Türkiye'de Reklamcılık Sektörünün Swot Analizi", *Journal Of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 7(44), ss. 1513-1519.
- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2013), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (9. Genişletilmiş Baskı), Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Zengin, E., Başkurt, M., ve Es, M. (2014), "Yerel Yönetimler ve Yerel Kalkınma", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), ss. 95-124.
- Zonguldak Valiliği. (2024). "Zonguldak İl Brifingi", http://www.zonguldak.gov.tr/kurumlar/zonguldak.gov.tr/planlama/Zonguldak-II-Brifingi-Subat-2024-_62-sy_.pdf (24.10.2024)
- 5393 sayılı Belediyeler Kanunu (2024), <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5393.pdf> (15.04.2023).

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.	Bilgilendirilmiş Onam Formu: Tüm taraflar kendi rızaları ile çalışmaya dâhil olmuşlardır.
Teşekkür: Katkılarından dolayı hakemlere teşekkür ederiz.	Araştırmacıların Katkı Oranı: Yazarlar çalışmaya eşit oranda katkı sağlamıştır.
Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluştan destek alınmamıştır.	Etik Kurul Onayı: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu, 14.08.2023 tarih ve 330224 sayılı karar.
Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında çıkar çatışması yoktur.	